

Klei van de Kromme Rijn is opnieuw gekneed

Appelboer - greenkeeper - ondernemer

Wim Oskam voelt zich eerst greenkeeper, dan ondernemer, maar ook..... appelboer. Alhoewel dat de laatste jaren niet meer echt lonend is. En omdat de greenkeeper van Golfclub de Kromme Rijn vindt dat grote aannemers in de business altijd teveel aandacht krijgen in de Greenkeeper, geven we ondernemer Wim Oskam de gelegenheid iets te vertellen over zijn aannemersbedrijf in de golfsector. Maar ook over zijn greenkeeperschap, want de paden van zijn bedrijf en zijn functie op deze 9-holes baan, op een steenworp van Bunnik, kruisen elkaar regelmatig.

Auteur: Broer de Boer

In 1995 nam Wim Oskam het fruitteeltbedrijf van 11 hectare van zijn vader over. Maar daar zat geen volledig arbeidsinkomen in en hij deed daarom al gauw wat loonwerk erbij in de rustige perioden. Daardoor kwam hij ook wel op golfbaan de Kromme Rijn, om plantvakken te onderhouden. Toen hem zeven jaar geleden gevraagd werd het onderhoud daarvan op zich te nemen aarzelde hij geen moment. De fruitteelt was -en is nog steeds- geen vetpot. De laatste vijf jaren doet Oskam binnen zijn eigen onderneming met twee vaste medewerkers en één ingeleende medewerker het volledige onderhoud op Kromme Rijn op contractbasis. Oskam is laaiend druk op een moment dat ik hem bezoek in

Greenkeeper Wim Oskam, verricht met zijn bedrijf Grastotaal beheer Oskam het onderhoud en de renovatie van de Kromme Rijn bij Bunnik.

oktober. Hij is bezig met de derde fase van de renovatie van de golfbaan. Over een week moet het gras erin. Zo is dat afgesproken met het bestuur, dus zo moet dat ook gebeuren!

Totaalbeheer

Oskam zegt dat hij binnen zijn onderneming Gras Totaal Beheer Oskam het volledige onderhoud van de baan verzorgt. "We doen hier alles zelf", vertelt hij glimlachend, "zoals beluchten, schudfrezen, vertidrainen, maaien en inzaaien; eigenlijk alles wat traditioneel op een golfbaan gebeurt. Maar mijn service gaat hierin nog verder. Vanuit mijn netwerk kan ik heel snel beschikken over diverse kranen en kantelbakken van mijn broer, die loonwerker is. Als het nodig is, kan ik ook snel zorgen voor een draineermachine of iemand die gespecialiseerd is in de vastlegging van baangegevens met behulp van gps. Dat voordeel biedt de min of meer boerenbevolking hier, we staan elkaar graag bij om efficiënt klusjes uit te voeren. Vaak zijn het de wat kleinere klussen die grote aannemers liever laten liggen, maar die ik met mijn bedrijf graag oppak. Maar in eerste instantie ben ik hier natuurlijk hoofdgreenkeeper en daarmee verantwoordelijk voor het totale onderhoud van de 9-holes baan hier.

Drie fasen

De golfbaan, waarvan de ondergrond bestaat uit

afgezette rivierklei van de Kromme Rijn, kende nogal wat natte plekken. Het bestuur heeft daar sinds de aanleg in 1998 betrekkelijk weinig aandacht aan besteed en er niet in geïnvesteerd om daartegen drastische maatregelen te nemen. Er was afgesproken om de aanpak hiervan een onderdeel te laten zijn van een renovatie die zou komen. Het ontwerp daartoe werd gemaakt door Michiel van der Vaart van Jol Golf Design, terwijl Lambert Veenstra voor de projectbegeleiding tekende. Het werd een renovatie in drie fasen. De eerste fase bestond uit de renovatie van driekwart van de bunkers, het draineren ervan en het opnieuw vullen met zand. Menige bunker werd in die eerste fase, die begin juli 2009 werd afgerond, verplaatst. Ook kwamen er bunkers bij. Het golfen op Kromme Rijn ging er tijdens deze grote opknopbeurt gewoon om door. Dat was een voorwaarde die de leden gesteld hadden.

Uurtje extra doorgaan

Oskam vertelt dat hij het bijzonder vond om te zien hoe zo'n golfbaanarchitect zijn aanwijzingen ter plekke geeft en soms opdracht geeft om nog net een fractie meer grond van een helling af te nemen. Oskam: "Ik heb het dan over het net iets hoger of lager maken van de rug bij een bunker. Ik ben blij dat ik zelf ook een beetje golf, zodat ik me ook iets bij die aanwijzingen kan voorstellen. Maar uiteindelijk zien heel veel bunkers er nu toch net iets anders uit dan op de

tekening aanvankelijk was gepland. De tweede fase betrof de aanpak van de rest, het laatste kwart van de bunkers. Uiteraard hebben we rondom de bunkers zoden gelegd om zo snel mogelijk alle holes weer compleet bespeelbaar te maken." Oskam had met graszoden leggen nauwelijks ervaring en daarom heeft hij zich bij de keuze van het product door diverse adviseurs laten bijstaan. Oskam: "Een kennis van mij is hovenier en heeft veel ervaring met het leggen van graszoden. Binnen mijn bedrijf heb ik een paar werknemers uit Oost-Europa ingehuurd om die klus te klaren. Het zijn medewerkers waarop je kunt bouwen. Ze schuwen het niet om 's avonds een uurtje extra door te gaan om hun werk bij een bunker af te maken in plaats van halverwege te stoppen. Als kleine aannemer speelt dat me natuurlijk enorm in de kaart. Aanvankelijk hadden we hier 34 bunkers, maar nu zijn dat er 40. Vier bunkers zijn verdwenen en er zijn tien bij gekomen. Een aantal is vergroot en/of verplaatst."

Wim Oskam geeft aanwijzingen bij de renovatie van de bunker.

Prachtig herfstweer

De derde fase van de renovatie zou pas in mei 2010 starten. Deze fase bestond uit het vergroten van een vijver, het graven van een verbindingssloot met een andere vijver, het

(opnieuw) draineren van een groot nat gebied in de zuidoosthoek van het terrein en het graven van een aantal waterafvoerende sloten. Daarbij zou ruim 5000 kubieke meter grond vrijkomen. Oskam: "We waren bezig om de tweede fase af te ronden toen een bestuurslid bij me kwam. Hij suggereerde dat we eigenlijk maar direct door moesten gaan met de uitvoering van de derde fase; dus versnelde uitvoering van de derde fase. Om een lang verhaal kort te maken: de schop stond al bijna in de grond voordat het bestuur me er formeel opdracht toe gegeven had. Het bestuur had twee sterke argumenten voor deze haastklus voordat de herfststormen zouden komen: geldbesparing en het feit dat we dan tijdens ons tweede lustrum in 2010 dan de verbouwing allang achter de rug zouden hebben. Ze zouden het feest dan kunnen vieren met een baan die er toppie bijligt. Als kleine aannemer is dat natuurlijk even zweeten. Hoe mobiliseer je al die mensen en het materieel om zo'n klus te klaren, terwijl je werk ook gewoon doorgaat en terwijl bovendien bij jezelf de appels nog hangen te rijpen? Als de weersverwachtingen niet zo goed waren geweest denk ik niet dat het bestuur dit bedacht had. Maar achteraf ben ik ook ik blij geweest met de beslissing want we hebben eigenlijk alleen maar prachtig weer gehad."

Drainagekanalen

Tijdens mijn bezoek aan de baan zijn de werkzaamheden nog in volle gang. Oskam wijst op de vijf depots waar 5000 kubieke meter grond uit de vergrote vijver en de nieuwe sloten die het gebied beter moeten ontwateren terecht is gekomen. Die hopen grond zullen straks een aantal vlakke en saaie holes een

Drainagekanalen in de rivierklei.

geheel ander aanzicht geven. Eigenlijk lijkt het op deze mooie herfstdag dat alles op zijn kop staat, het is chaos, terwijl de golfers toch ogenschijnlijk lekker hun baantjes lopen. Dit 'zandbakje spelen voor grote kinderen' is begonnen op maandag 21 september. Oskam hoopt na de realisatie van de derde fase in zijn functie als hoofdgreenkeeper nog beter te kunnen slapen. Oskam: "Verschillende holes zijn door de bodemsamenstelling erg nat. Maar aangezien we hier een opdrachtinge klei hebben, verdrogen ze ook niet echt snel. We zien bij de werkzaamheden in de bodem veel van die blauwe, zuurstofloze kleipakketten. Toch hebben we in het verleden de ergste natte plekken wel eens diep gewoeld tijdens de zomer. Dat deed Bert Hoitink uit de Flevo-polder dan voor ons. Tijdens deze derde fase hebben we geprobeerd de bestaande drainagereeksen zoveel mogelijk te sparen. Maar toch hebben we er een aantal kapot getrokken die we weer moesten lassen. Dat geldt overigens ook voor hoofdwatervleidingen. Die bleken toch wel eens op andere plekken te liggen dan de kaart ons aangaf. Een kennis die werkzaamheden doet met gps in de fruitteelt heb ik opdracht gegeven de nieuwe en de bestaande drainagereeksen zoveel mogelijk in te meten, zodat we nooit weer met zoiets geconfronteerd worden als we nog eens in de grond gaan wroeten. Daarnaast heeft mijn kennis ook de verzamelputten van de drainage, alle bomen en de baanobjecten nauwkeurig met gps in kaart gebracht. Dat spaart de golfclub in

de toekomst veel kosten. We zijn een Committed to Green-baan. Eigenlijk is dat bij de bouw van de baan als voorwaarde gesteld binnen het convenant dat het bestuur van Golfclub Kromme Rijn met de Utrechtse Milieufederatie en de gemeente Bunnik heeft afgesloten. De wens is hier om er ooit een volwaardige 18-holes baan van te maken."

Tijdens een tweede bezoek - op doorreis - aan de Kromme Rijn ligt de baan er mooi droog en opgepimpt bij. De grassen wapperen dankzij de warme herfstdagen op de verfraaiingen van de holes geboetseerd door Van der Vaart en mensen van Grastotaal Beheer Oskam. Achteraf kan ik melden dat inderdaad op de tweeëntwintigste dag na aanvang van de werkzaamheden alle chaos is opgeruimd en dat, daar waar dat nodig, opnieuw gras is ingezaaid. Bovendien lagen er inmiddels (nood)bruggen over de nieuwe sloten. Oskam heeft het deze herfst enorm getroffen met het prachtige weer. Eén van de twee baancommissarissen, Piet van Oostrum, is in elk geval zeer lovend over de aanpak. "Het is buitengewoon gegaan, ondanks een kleine terugslag in het weer eind september", vertelt hij terwijl hij de kwast hanteert om een aantal out of bounds - paaltjes te verven. "Hier is werkelijk geschiedenis geschreven bij golfbaanrenovatie. Bijzonder is dat deze relatief kleine aannemer in zeer korte tijd met inzet van al zijn relaties keurig gepland en tijdig de klus geklaard heeft. Maar ook alle personeel heeft zich buitengewoon

Hoofdwatervleiding kruist pas gegraven afwateringssloot

ingezet. Oskam heeft zelfs een aantal keren moeten zeggen 'zullen we nu maar eens stoppen met het werk want morgen is er wéér een dag.'" Oskam komt aanlopen en neemt, als hij de lofuiting aan zijn adres hoort, grijnzend een hap uit een Jonagold. Hoe kan het anders: de appels van zijn fruitteeltbedrijf liggen in de koelcel. Waar een klein bedrijf groot in kan zijn!

Kengetallen renovatie Kromme Rijn	1e fase	2e fase	3e fase
Vierkante meter zoden	200	2800	1500
Kubieke meters bunkerzand	300	180	100
Meters nieuwe drains	200	1200	500
Opnieuw ingezaaid	8000 m ²	-	9000 m ²
Doorgezaaid	5000 m ²	-	-
Vergroting en uitgebaggerd	-	800 m ²	300 m ²
Gegraven meter sloot	-	50	150
Verplaatste grond	-	1500 m ³	3500 m ³
Aangevoerde grond	15 m ³	15 m ³	30 m ³
Totaal arbeidsuren	350	800	450

Betrokken onderaannemers:

Loon- en verhuurbedrijf G. Oskam BV Werkhoven
Loonbedrijf J. Ruitenburg Maarsbergen
Van Gaal Berekening v.o.f. Bunnik

Materieellijst Gras Totaal Beheer Oskam

- Twee Jacobsen G-Plex
- Jacobsen Fairway 250
- 2 Jacobsen 522 handmaaiers
- Torro GM 4500
- Twee Cushman Truckster
- Jacobsen Sand Scorpion
- Kioti DK 450 L
- Kubota ST 35
- Fendt Vario 310
- Vertidrain 7320
- Vertidrain 7526
- IMANTS BST 210 schudfrees
- Sisis Verticuteer
- Amazone GH 180
- Vertiseed doorzaaimachine
- Hardi Drainagespuit
- Empas opbouwspuit
- Cushman bezander
- Cushman turf Colector
- John Deere Cator